

CENTAR ZA VOZILA HRVATSKE
INSTITUT ZA VOZILA
Sisačka 39c
10410 Velika Gorica
tel: +385 (0) 1 6379 200
fax: +385 (0) 1 6379 233

**ISPITIVANJE I ODOBRAVANJE VOZILA
ZA OSPOSOBLJAVANJE I PROVEDBU ISPITA
U AUTOŠKOLAMA**

Velika Gorica, 2006-03-24

INTERNA UPUTA CVH-I-U-018.01

ISPITIVANJE I ODOBRAVANJE VOZILA ZA OSPOSOBLJAVANJE I PROVEDBU ISPITA U AUTOŠKOLAMA

Zakoni, Pravilnici, Stručne upute, Stručni bilteni i Norme koji se primjenjuju:

Zakon o sigurnosti prometa na cestama ("Narodne novine" broj 105/2004)
Pravilnik o osposobljavanju kandidata za vozače ("Narodne novine" broj 6/2005)
Program vozačkog ispita ("Narodne novine" broj 5/2005)
Pravilnik o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama ("Narodne novine" broj 92/2005)
Pravilnik o ispitivanju vozila ("Narodne novine" broj 17/93)
Pravilnik o tehničkim pregledima vozila ("Narodne novine" broj 136/2004)
Pravilnik o izmjenama i dopunama pravilnika o održavanju i izboru vatrogasnih aparata ("Narodne novine" broj 103/96)
Odgovarajući ECE Pravilnici o homologaciji vozila
Stručne upute i Stručni bilteni Centra za vozila Hrvatske
Hrvatska norma HRN M.NO.012 (Dimenzije motornih i priključnih vozila)
Hrvatska norma HRN ISO 1176 (Cestovna vozila-Mase-Rječnik i kodovi)

Opće odredbe:

Ova uputa odnosi se na ispitivanje vozila i izdavanje Potvrde o ispitivanju vozila, za pregrađena vozila namijenjena osposobljavanju kandidata i provedbu ispita za vozača vozila u autoškolama.

Podnositelj zahtjeva za ispitivanje vozila (u daljnjem tekstu podnositelj) je dužan, prilikom podnošenja prijave za ispitivanje vozila, nadzorniku priložiti i dokumentaciju koja opisuje pregradnju ispitivanog vozila, a nadzornik je dužan provjeriti odgovara li dokumentacija postojećem stanju na vozilu. Konačnu ocjenu izvedbe vozila donose članovi komisije za ispitivanje vozila, Instituta za vozila, Centra za vozila Hrvatske.

Kategorije vozila (B, C1, C i D) koje se navode u ovoj internoj uputi odnose se isključivo na podjelu s obzirom na vozačke dozvole.

Vozila za koja je potrebno obaviti ispitivanje i izdati Potvrdu o ispitivanju vozila, svrstana su u B, C1, C, D kategorije vozačkih dozvola kako slijedi:

- B, motorna vozila, osim vozila A1, A, F, G i M kategorije čija najveća dopuštena masa nije veća od 3500 kg i koja nemaju više od osam sjedala, ne računajući sjedalo za vozača (dakle najviše 8+1).
- C1, motorna vozila do 7500 kg najveće dopuštene mase,
- C, motorna vozila čija je najveća dopuštena masa iznad 7500 kg,
- D, motorna vozila za prijevoz osoba koja osim sjedala za vozača imaju više od osam sjedala

UVOD

Ispitivanje obavljaju samo stanice za redovne tehničke preglede tj. nadzornici/ispitivači, koji su i do sada obavljali ispitivanje za pojedine kategorije vozila, a prema ovlaštenju Centra za vozila Hrvatske, Instituta za vozila.

Ispitivanje pojedinih kategorija vozila obavlja se kao i do sada, popunjavanjem predviđenih obrazaca, uz dodatak **KONTROLNOG LISTA** (Prilog 1) koji je dopunski obrazac za ispitivanje uređaja i opreme vozila pregrađenog za osposobljavanje kandidata za vozače i Programa vozačkog ispita.

KONTROLNI LIST je brojem Potvrde o ispitivanju vozila i VIN oznakom (brojem šasije) vezan uz ostale obrasce za ispitivanje, uz koje se i prilaže te je podijeljen u dvije cjeline:

1. Identifikacijski podaci o vozilu

1.1. Kategorija vozila

Zaokružuje se oznaka kategorije vozila za koju je vozilo namijenjeno.

1.2. VIN oznaka (broj šasije)

Upisuje se VIN oznaka (broj šasije) s vozila.

1.3. Registarska oznaka

Podatak registarske oznake upisuje se samo u slučaju da je vozilo registrirano u Republici Hrvatskoj u trenutku pregleda.

1.4. Naziv autoškole

Ovaj podatak upisuje se s naljepnice koju obavezno mora imati vozilo na prednjim lijevim i desnim vratima (*vidi točku 2.10.*).

1.5. Godina proizvodnje vozila

Upisuje se iz prometnih ili drugih pripadajućih dokumenata o identifikaciji vozila.

1.6. Starost vozila

Upisuje se podatak koji se izračunava razlikom tekuće godine i godine proizvodnje vozila navedene u rubrici 1.5. Ovaj podatak je informativan za nadzornika/ispitivača i osobu koja je pristupila s vozilom na ispitivanje, a ograničenja su sljedeća:

- za B kategoriju vozilo mora biti do **7 godina starosti**
- za kategorije C1, C i D vozilo mora biti do **12 godina starosti** (za D kategoriju ograničenje vrijedi od 2007-01-01)

2. Minimalni tehnički zahtjevi

Kontrolni list sadrži tablicu tehničkih zahtjeva koje je potrebno ispitati za pojedinu kategoriju vozila.

Tablica se u tijeku ispitivanja popunjava na način da se u pojedinoj rubrici zaokruži "DA" ili "NE", ovisno o tome da li vozilo zadovoljava ili ne zadovoljava traženim zahtjevima te da se upišu traženi podaci u pojedine rubrike. Posebno treba obratiti pozornost na vjerodostojnost dokumentacije udvojenih komandi tj. usporediti priloženu dokumentaciju sa elementima ugrađenima u vozilo.

2.1. Udvojene komande - dokumentacija, ugradnja i funkcionalnost

Vozila B, C1, C i D kategorije moraju imati udvojene komande najmanje spojke i radne kočnice, a za vozila B kategorije s automatskim prijenosom najmanje radne kočnice. Stranka je obavezna **pribaviti dokumentaciju o izradi i ugradnji tih uređaja i sklopova te ju dostaviti ispitivaču prilikom ispitivanja vozila.**

Dokumentacija o izradi uređaja mora sadržavati tehnički opis, tehničke crteže, specifikaciju materijala ugrađenih dijelova i sklopova, naziv proizvođača, upute o montaži samih udvojenih komandi u cjelinu kao i način pričvršćenja u vozilo te po mogućnosti identifikacijsku oznaku i tip uređaja.

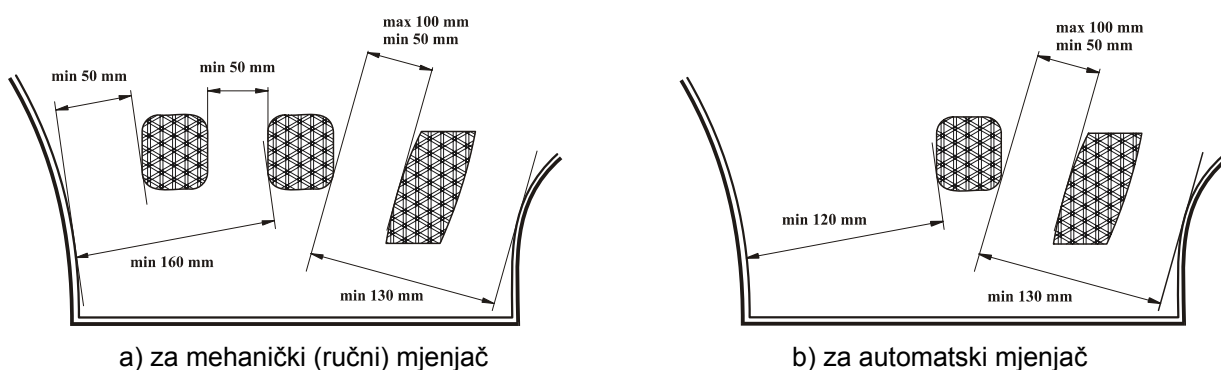
Dokumentacija o ugradnji uređaja mora sadržavati tehnički opis načina ugradnje za vozilo koje je pristupilo ispitivanju, s mjestima pričvršćenja te specifikaciju steznih elemenata, kao i izjavu ugraditelja da je uređaj udvojenih komandi ugrađen u skladu s pravilima struke uz poštivanje zakona, pravilnika, uputa i normi koji se primjenjuju na tom području.

Dokumentacija o izradi i ugradnji udvojenih komandi može biti objedinjena ukoliko je proizvođač uređaja ujedno i ugraditelj.

Ispornost ugradnje i funkcionalnost

Utvrđuje se:

- Pregledom i usporedbom ugrađenog uređaja s priloženom dokumentacijom;
- Vizualnim pregledom uređaja (npr. urednost zavora, izrade, podmazanost, nemogućnost zapinjanja i kontakta s drugim dijelovima (npr. susjednim papučicama ili dijelovima karoserije i sl.), smještaj kabela i sklopki za aktiviranje zvučnog signala i sl.);
- Obavljanjem izvanrednog tehničkog pregleda;
- Ispitivanjem rada udvojenih komandi. Sve udvojene komande koje su ugrađene (spojka, radna kočnica i gas) moraju pravilno raditi. Posebnu pozornost obratiti na kočione uređaje i djelovanje kočnog sustava upotrebom udvojenih komandi na mjestu suvozača. Potrebno je naglasiti da svi zahtjevi koji vrijede za mjesto vozača vrijede i za mjesto suvozača. Obavezno ispitivanje sile kočenja na valjcima na mjestu suvozača (za vrijeme ovog ispitivanja na mjestu vozača obvezno mora sjediti još jedan nadzornik);
- Provjerom razmaka rubova papučica udvojenih komandi (*slika 1.*);

Slika 1. - Udaljenosti

- Ispitivanjem sile pritiska na papučicu kočnice udvojenih komandi silom koja ne smije biti manja od **100 daN** te provjera da li dolazi do mehaničkih oštećenja ili deformacije bilo kojeg dijela uređaja udvojenih komandi ili drugih dijelova vozila. Ovo

ispitivanje vrši se postavljanjem dinamometra na papučicu, a **rezultat ispitivanja (ispis)** se prilaže uz kontrolni list;

- Blokadom papučica udvojenih komandi (podmetanjem noge, čvrstog predmeta i sl.) moraju pravilno i nesmetano funkcionirati komande na mjestu vozača;
- Vrstu materijala kojom su presvučene papučice udvojenih komandi tj. njihova protukliznost u odnosu na potplatu obuće.

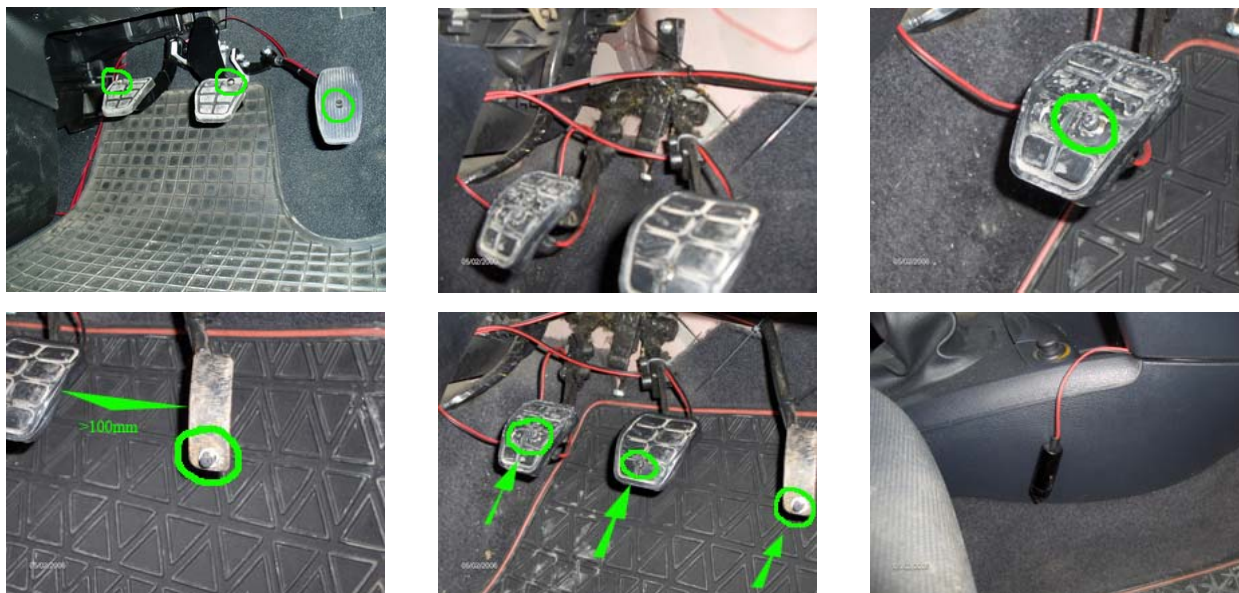
U napomenu po potrebi dodatno opisati specifičnosti ugradnje sklopova udvojenih komandi (npr. da li se radi o vozilu s automatskim mjenjačem, način na koji je izvedeno spajanje komandi za davanje zvučnih signala u strujni krug vozila tj. smještaj glavne sklopke za paljenje/gašenje zvučnog signala i sl.)

2.2. Zvučni signal pri uporabi udvojenih komandi na vozilima B kategorije

Udvojene komande na vozilima B kategorije moraju imati uređaje koji pri upotrebi komandi daju zvučne signale.

Dakle, prilikom pomicanja svake pojedine papučice udvojenih komandi na bilo kojem mjestu, u bilo kojoj točki, mora se aktivirati zvučni signal. Provjera se najlakše može obaviti pomicanjem papučice prstom. Ako na papučici postoji mjesto gdje se pritiskom ne aktivira zvučni signal, stranku treba upozoriti na neispravnost uređaja. Također je potrebno obratiti pažnju na smještaj kabela od sklopke za davanje zvučnih signala, koji moraju biti uredno smješteni i ne smiju sprječavati pomicanje bilo koje papučice, niti biti uklješteni ili na bilo koji drugi način onemogućavati siguran i nesmetan rad ostalih uređaja.

Puštanje u rad (uključivanje/isključivanje) uređaja za davanje zvučnih signala mora biti izvedeno preko "glavne" sklopke (prekidača) sa signalnim svjetlom na vidljivom mjestu koje svijetli kad je sustav aktivan.

Slika 2. - Primjer neispravnog načina ugradnje zvučnih signala

Slika 3. - Primjer ispravnog načina ugradnje zvučnih signala

2.3. Ugradnja i funkcionalnost zrcala na vozilima

Vozila B kategorije moraju imati unutarnje i dva vanjska zrcala koja i instruktoru vožnje omogućuju nadzor nad vozilom.

Vozila C1, C i D kategorije moraju imati najmanje četiri vozačka zrcala s vanjskih strana prednjeg dijela vozila.

Ugradnju i funkcionalnost potrebno je utvrditi sjedenjem na mjestu vozača, odnosno suvozača (instruktora) te provjeriti vidna polja iza vozila na svim navedenim zrcalima.

Postojeća, kao i dodatno postavljena, zrcala moraju biti homologirana te je potrebno upisati njihove homologacijske oznake kao i veličinu njihove zrcalne površine. Za pomoć pri utvrđivanju pravilnog postavljanja i funkcionalnosti zrcala moguća je upotreba homologacijskog Pravilnika ECE R46.

2.4. Ugradnja i funkcionalnost tahografa na vozilima C1, C i D kategorije

Vozila C1, C i D kategorije moraju imati tahograf.

Na vozilu je potrebno utvrditi **postojanje, funkcionalnost i valjanost umjeravanja** tahografa prema AETR Sporazumu i Pravilniku o tehničkim uvjetima vozila u prometu na cestama.

2.5. Posjedovanje aparata za gašenje požara u vozilima

Vozila moraju imati aparat za gašenje požara i to:

Vrsta vozila	Vrsta i veličina aparata	Broj komada
Osobni automobili za javni prijevoz	Prah ABC – 2 kg	1
Osobni automobili u vlasništvu pravnih osoba, obrtnika, i tijela državne uprave koji služe u prijevozu za vlastite potrebe	Prah ABC – 1 kg	1
Kombi vozila, vozila registrirana za više od 5 osoba i tramvajska motorna kola	Prah ABC – 2 kg	1
Autobusi javnog gradskog prometa i kamioni do 2,5 t nosivosti	Prah ABC – 3 kg	1
Međugradski autobusi i kamioni preko 2,5 t nosivosti	Prah ABC – 6 kg	1
Kamioni s prikolicom i tegljači	Prah ABC – 6 kg	2

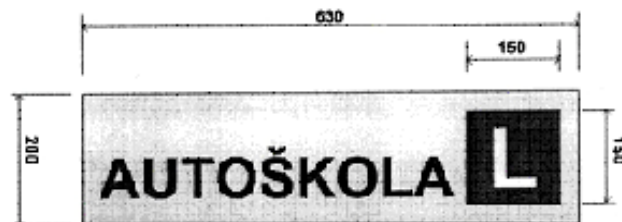
Tablica 1.

2.6. Ploča za označavanje vozila autoškole

Vozila moraju imati ploču za označavanje vozila autoškole (slika 4.)

Ploča za označavanje vozila autoškole mora biti svjetleća ili obojena reflektirajućom žutom bojom i na njoj mora biti upisan tekst "AUTOŠKOLA".

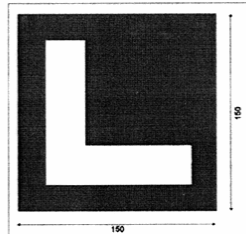
Dimenzije ploče su 630 x 200 mm.

Slika 4. - Ploča za označavanje

2.7. Postojanje oznake "L" na ploči za označavanje vozila

Na ploči za označavanje vozila autoškole iza teksta "AUTOŠKOLA" s desne strane u plavome polju dimenzija 150 x 150 mm mora biti upisana oznaka "L" bijele boje (slika 5.).

Slika 5.

2.8. Ugradnja i pričvršćenje ploče za označavanje vozila autoškole na vozilima B kategorije

Na vozilima B kategorije ploča za označavanje vozila autoškole mora biti ispisana s obje strane i mora biti postavljena **na najvišem mjestu** na vozilu te biti čitljiva s prednje i sa stražnje strane vozila. Na samoj ploči za označavanje vozila autoškole nosaču te ploče ili krovu vozila ne smije biti ništa nadopisano, nalijepljeno, postavljeno ili nadograđeno. Ploča mora biti pričvršćena prikladnim i sigurnim veznim elementima.

2.9. Ugradnja i pričvršćenje ploče za označavanje vozila autoškole na vozilima C1, C i D kategorije

Na vozilima C1, C i D kategorije ploča za označavanje vozila autoškole mora biti postavljena **na prednjoj i stražnjoj strani vozila**. Na ploči za označavanje vozila autoškole te nosaču ploče ne smije biti ništa nadopisano, nalijepljeno, postavljeno ili nadograđeno. Nije dopušteno ploču za označavanje autoškole postavljati na način da se smanjuje ostakljeni prostor vozila. Ploče moraju biti pričvršćene prikladnim i sigurnim veznim elementima.

2.10. Postavljanje i izgled naljepnice za označavanje autoškole

Vozila moraju imati naljepnicu s oznakom autoškole **žute boje, dimenzije 500 x 250 mm** s upisanim nazivom autoškole, sjedištem, adresom i brojem telefona postavljenom na prednjim lijevim i desnim vratima vozila (slika 6.).

Slika 6. - Izgled naljepnice

2.11. Zatvoreni teretni prostor na vozilima C1 i C kategorije

Vozila C1 i C kategorije za izvođenje ispita moraju imati zatvoreni teretni prostor (furgon, cerada, i sl.).

2.12. ABS sustav kočenja na vozilima C1, C i D kategorije

Vozila C1, C i D kategorije za izvođenje ispita moraju imati ugrađen ABS sustav kočenja.

2.13. Brzina vozila

Vozila B kategorije za izvođenje ispita moraju moći razviti brzinu od najmanje 100 km/h.

Vozila C1, C i D kategorije za izvođenje ispita moraju moći razviti brzinu od najmanje 80 km/h.

U rubriku se upisuje podatak o maksimalnoj brzini vozila iz prometnih ili drugih pripadajućih dokumenata za identifikaciju vozila.

2.14. Duljina vozila C1, C i D kategorije

Vozila C1 kategorije za izvođenje ispita moraju biti duga najmanje 5 metara.

Vozila C kategorije za izvođenje ispita moraju biti duga najmanje 8 metara.

Vozila D kategorije za izvođenje ispita moraju biti duga najmanje 10 metara.

U rubriku se upisuje podatak izmjeren na samom vozilu

2.15. Širina vozila C i D kategorije

Vozila C i D kategorije za izvođenje ispita moraju biti široka najmanje 2,4 metara.

U rubriku se upisuje podatak izmjeren na samom vozilu.

2.16. Broj vrata na vozilu B kategorije

Vozila B kategorije za izvođenje ispita moraju imati četvora ili petora vrata. Odredba se primjenjuje od 2007-01-01.

Rubrike o minimalnim tehničkim zahtjevima moraju biti popunjene ispitivanjem, pregledom i mjerenjem vozila.

Prilikom fotografiranja vozila obavezno je fotografirati ugrađene udvojene komande, karakteristične dijelove pričvršćenja dograđenih uređaja te sklopku za puštanje u rad uređaja za davanje zvučnih signala.

Ova Interna uputa stupa na snagu 2006-05-01.

Ova Interna uputa podliježe pravu izmjena.

Prilog:

1. Kontrolni list CVH-I-OB-0030.01

CVH - INSTITUT ZA VOZILA
Rukovoditelj:

mr. sc. Marinko Jakovljević, dipl. ing.